

Dagens Næringsliv 8. september 2011

Kategori : Innlegg – Media

Side : 87

Seksjon : Etterbørs

Varsom, men ikke fryktsom

Av Jon Wessel-Aas, advokat/partner i Bing Hodneland

En komité nedsatt av Norsk Presseforbunds (NP) styre, leverte nylig sin innstilling til styret om i hvilken utstrekning redaktørers og journalisters ytringer i såkalte sosiale medier (som Facebook, Twitter m fl), kan eller bør kunne gjøres til gjenstand for klagebehandling i Pressens Faglige Utvalg (PFU). To av komitéens medlemmer, Lars Harald Alstadsæter (leder) og Kjetil B. Alstadheim redegjorde for hovedsynspunktene i innstillingen i et innlegg i DN 7/9.

Etter min mening har komitéen levert en godt disponert innstilling, med en god, analytisk tilnærming. Man har skilt ut de åpenbare tilfellene i hver ende av skalaen. Ytringer som forekommer via vedkommende presseorgans egne, offisielle profiler, regnes som en naturlig del av dets redaksjonelle produkt. Ytringer som fremkommer på enkeltjournalisters helt egne, private profiler, uten tilknytning til arbeidsgiver, og hvor ytringene som sådan heller ikke knytter seg direkte til vedkommendes redaksjonelle rolle, ligger utenfor PFUs felt.

Komitéen har også gjort en god jobb med å peke på hvilke momenter som bør vektlegges i vurderingen av alle de tilfellene som ligger i hva den kaller “gråsonen”. Det er, som komitéen påpeker, her mange journalister og redaktører befinner seg. Det som generelt kjennetegner aktiviteten i denne “gråsonen”, er grovt sagt;

- at redaktøren/journalisten på den ene siden ikke i det ytre gir uttrykk for at ytringene skjer *på vegne av* det presseorganet som vedkommende arbeider for,
- at ytringenes innhold likevel relaterer seg til nyhetsbildet og/eller samfunnsdebatten generelt, og ikke utelukkende til vedkommendes helt private liv, og
- at så vel temaer/saker som er dekket av og/eller angår eget presseorgan, som temaer/saker som ikke er dekket av og/eller angår eget presseorgan, diskuteres.

Det er ikke vanskelig å være enig med komitéen i at det finnes utfordrende tilfeller i denne materien. Jeg kan for eksempel se at om en profilert redaktør kommenterer saker/temaer på en måte som knyttes direkte til egen redaksjons dekning av det samme, kan man anse det som en forlengelse av presseorganets publisistiske virksomhet – selv om vedkommende redaktør ikke i formen gir uttrykk for å uttale seg på vegne av presseorganet. Og jeg kan se at dette kan behandles annerledes enn om det samme gjøres av en underordnet journalist, uten redaktøransvar hos arbeidsgiver.

Men når komitéen i denne diskusjonen også reiser spørsmålet om det bør være vedkommende journalist selv eller presseorganet som skal holdes ansvarlig *overfor PFU*, mener jeg at man langt på vei har definert grensen. I dag er det presseorganet som sådant som er klagesubjekt med hensyn til påståtte brudd på Vær Varsom-plakaten, ikke den enkelte medarbeider. Hvis man står overfor tilfeller hvor det anses som helt unaturlig å holde presseorganet selv ansvarlig, ja, da bør det også ligge utenfor PFUs mandat å behandle saken.

Det er viktig i den sammenheng å minne om at det ikke betyr at *ingen* er ansvarlig overfor *noen*. Alle er rettslig ansvarlige for sine ytringer, overfor eventuelle tredjepersoner hvis rettigheter krenkes av en ytring. Videre kan en journalists private opptreden i sosiale medier etter omstendighetene selvsagt få arbeidsrettslige konsekvenser, herunder med henvisning til presseetiske hensyn.

Jeg vil derfor advare mot at NPs styre lander på løsninger som blir for “katolske” her. PFUs mandat bør ikke utvides for “sikkerhets skyld”.

For det første er det et poeng – som også komitéen fremhever – at også redaksjonelle medarbeidere har ytringsfrihet som enkeltindivider. For det andre er det etter min mening berikende for samfunnsdebatten at journalister/redaktører, som enkeltindivider, kan delta i direkte debatt/diskusjon med andre deler av samfunnet. I sosiale medier utveksles nemlig både informasjon og kompetanse mellom representanter for forskjellige fagfelt og erfaringsområder, på en helt annen og friere måte enn hva tilfellet er i avisspaltene og det redaksjonelle arbeidet ellers. Det er en demokratiserende prosess som ikke bør hindres av unødig frykt for å bli ansvarliggjort overfor profesjonsetikkorganet PFU.